VINČA
INSTITUT ZA NUKLEARNE NAUKE
Univerzitet u Beogradu
INSTITUT OD NACIONALNOG ZNAČAJA ZA REPUBLIKU SRBIJU

JUBILARNI BROJ · VOL. 30, NO. 4

Thermal Science 1997 — 2026

Trideset godina časopisa: nastanak, rezultati i pogled unapred

Društvo termičara Srbije · Institut za nuklearne nauke „Vinča“ · Beograd, 2026.

Zašto sopstveni časopis — i zašto upravo tada

Početkom devedesetih godina uslovi i potreba stekli su se u istom trenutku.

01

Nastanak ideje

- Decenije istraživanja, obrazovan kadar i dugogodišnja međunarodna saradnja.
- Potreba za sopstvenom platformom koja bi razvoj srpske termičke nauke učinila vidljivom i dostupnoj svetskoj zajednici

02

Zatvorena vrata

Vreme ekonomske krize, međunarodnih sankcija i naučne izolacije Srbije. Učešće na međunarodnim konferencijama bilo je onemogućeno, kako iz političkih razloga, tako i zbog nedostatka sredstava.

03

Zreo naučni kapital

Laboratorija je iza sebe imala 43 doktorata, 55 magistarskih teza, 439 radova, pet Oktobarskih nagrada i decenije međunarodnih veza. Postojao je rezultat koji je trebalo pokazati.

Nije nedostajala nauka — nedostajala je veza kojom će ona stići do sveta.

Od odluke do samostalnog časopisa

Odluka je doneta 1993. godine — na predlog istraživača Laboratorije za termotehniku i energetiku.

1962.

Osnovano Jugoslovensko društvo termičara — na inicijativu Laboratorije i Mašinskog fakulteta

1974.

Pokrenut časopis TERMOTEHNIKA na srpskom jeziku; izdavač Institut „Vinča“

1993.

IX simpozijum Društva termičara, Beograd: odluka da se pokrene međunarodni časopis na engleskom

1995—96.

Prva dva broja izlaze kao četvrti godišnji broj Termotehnike

1997.

THERMAL SCIENCE izlazi kao samostalan časopis

Tri principa postavljena u prvom broju

Uređivačka politika definisana je pre prvog broja i od nje se nije odstupalo.

01

Open Access

Odmah je odlučeno da časopis bude otvoreno dostupan svakom istraživaču u svetu, bez naplate za čitanje i kopiranje objavljenih radova.

02

Niski troškovi za autore

Osnivač i izdavač su neprofitne organizacije. Cilj je bio da časopis bude dostupan i autorima iz zemalja koje ne mogu da plaćaju skupe publikacije.

03

Recenzija izvan kuće

Zaključeno je da domaća naučna zajednica nema dovoljnu „kritičnu masu“ za objektivne recenzije, pa su angažovani recenzenti iz celog sveta

Ciljevi: vidljivost i kredibilitet domaće nauke · obnova regionalnih naučnih veza · dostupnost istraživačima iz zemalja u razvoju

Četiri etape razvoja

Tokom trideset godina nije bio ravnomeran rast — to su bila četiri jasno različita perioda.

I

1997—2004
Učenje posla

Dva broja godišnje, ukupno 15—20 radova. Poslato je preko 500 pisama institucijama u Evropi, Aziji, Africi i Americi; Odziv autora bio je mali. Radove su pisali mladi saradnici Laboratorije.

II

2006—2010
Vidljivost

Regionalni časopis i Regionalni uređivački odbor (2003), sajt časopisa (2004), ulazak u DOAJ i prvi specijalni broj (2006). Brojevi 2 → 4, radovi 25 → 100, zemlje 5 → 16.

III

2009—2012
Prodor

Prvi Impact Factor (0.407) i ulazak na Web of Science. Broj prijavljenih radova naglo raste
2012. prijavljeno je oko 600 radova, više od tadašnjih tehničkih i finansijskih mogućnosti.

IV

2013—danas
Konsolidacija

Uvedena naknada za objavljivanje (APC), proširen uređivački odbor, uvedeni subject editori i suplementi sa gostujućim urednicima. U 2019. godini izlazi 10 redovnih brojeva.

Koliko radova — 1997. do 2024.

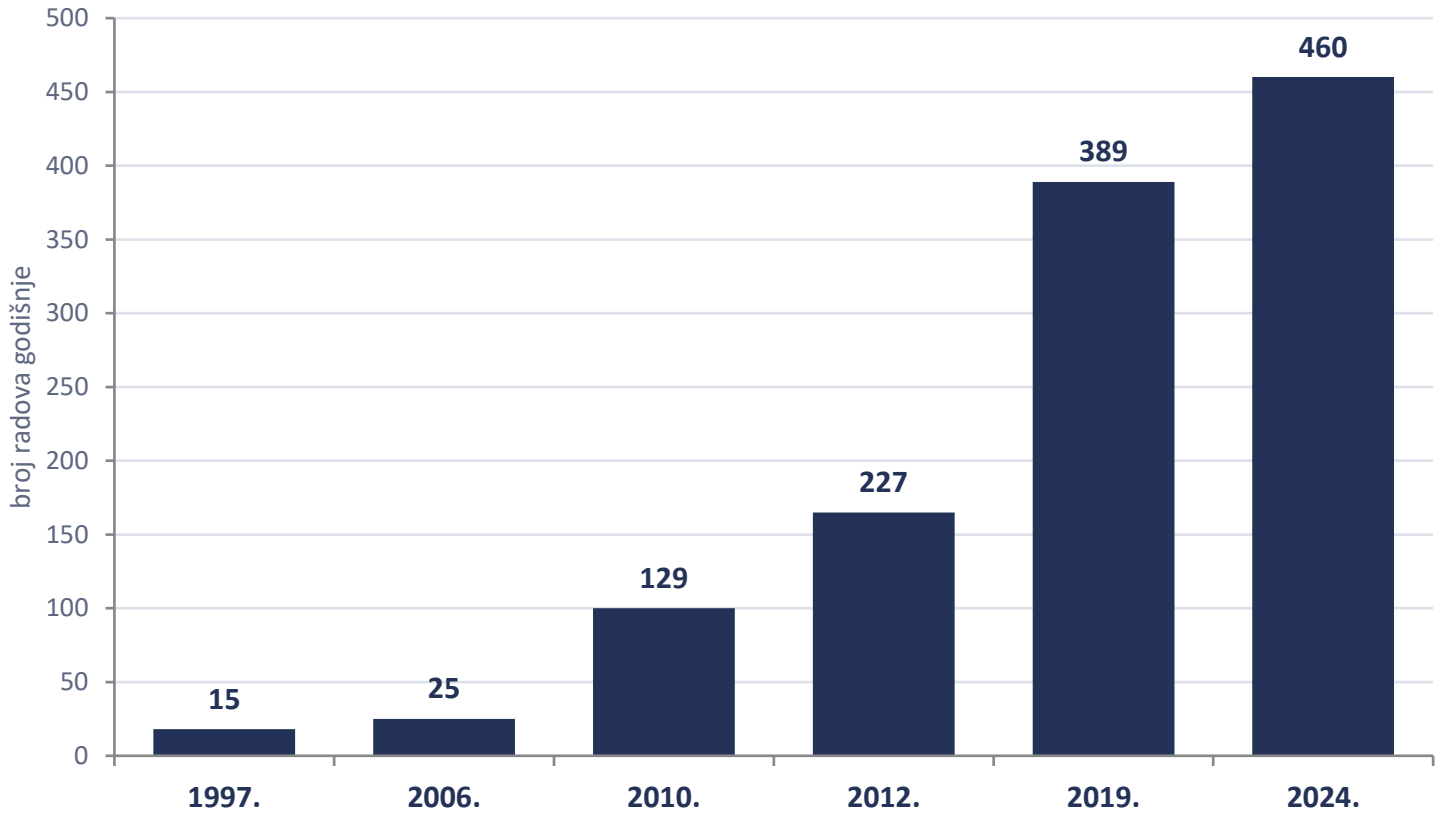

Vrednost za 1997. je prosek perioda 1997—2004. (15—20 radova godišnje). Izvor: podaci uredništva; WoS za 2024.

Po periodima

2002—2010.
401 radova

2011—2015.
1130 radova

2016—2019.
1181 rad

uz to, u suplementima u 2019.
630 radova

Prosečan broj radova u jednom broju porastao je sa 6 u 1997. na 38 u 2019. godini.

Koliko brojeva — rast obima izdavanja

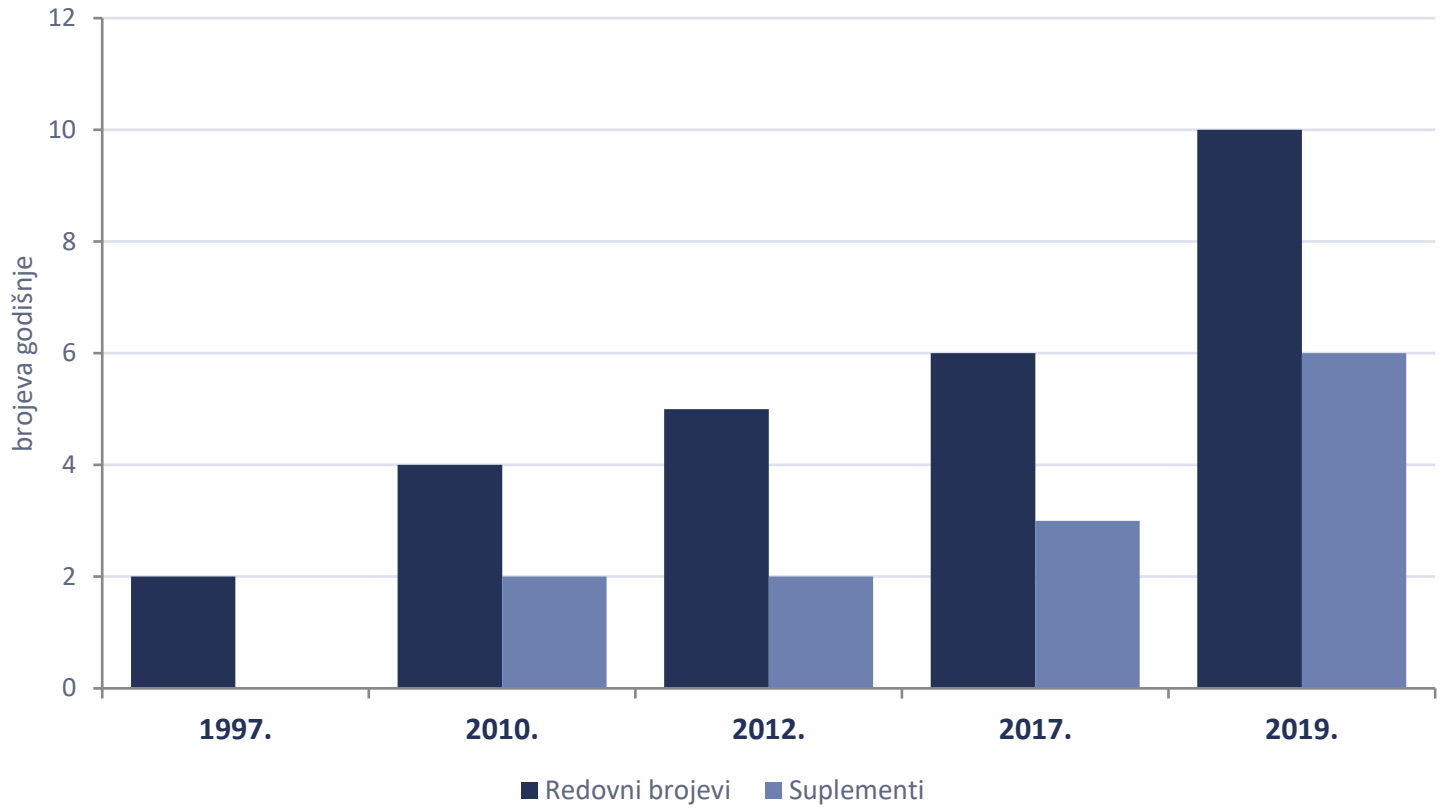

Šta je rast značio

1997—2004.
2 broja, najviše 20 radova

2012.
prelaz na 5 redovnih brojeva

2017.
6 redovnih brojeva

2019.
10 brojeva — uvedena izdanja A i B

Suplementi i li specijalni brojevi objavljuju se na zahtev institucija i univerziteta, sa gostujućim urednicima i posebnim ugovorima.

Uticaj i indeksiranost

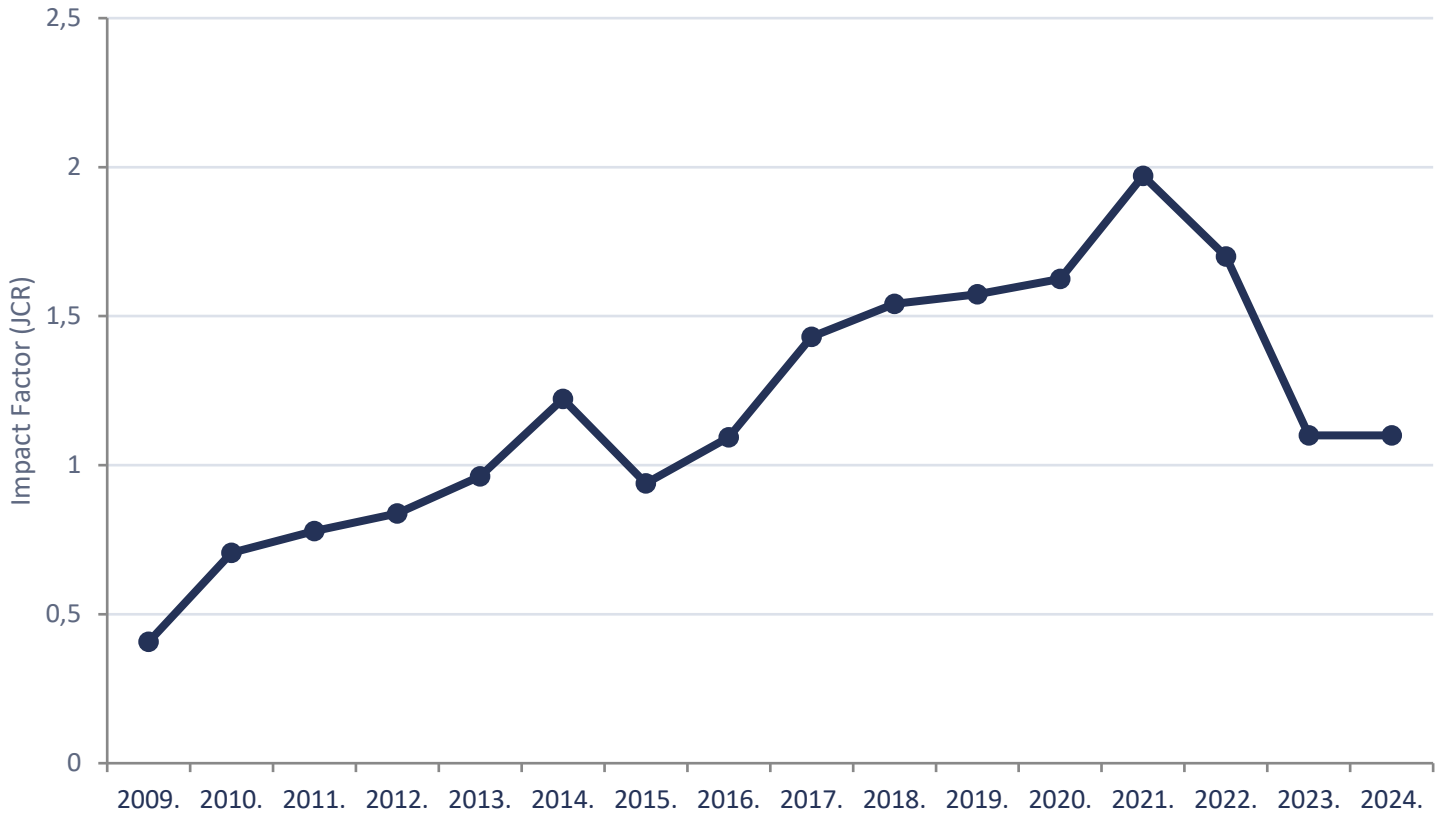

Indeksiranost

Scopus i SCIE
od 2007.

Web of Science
od 2009.

Ostale baze
CNKI, doiSerbia, EBSCO, ProQuest, ICI

Kategorija MNTRI
M22 / M23

Internacionalizacija — od pet zemalja do sedamdeset

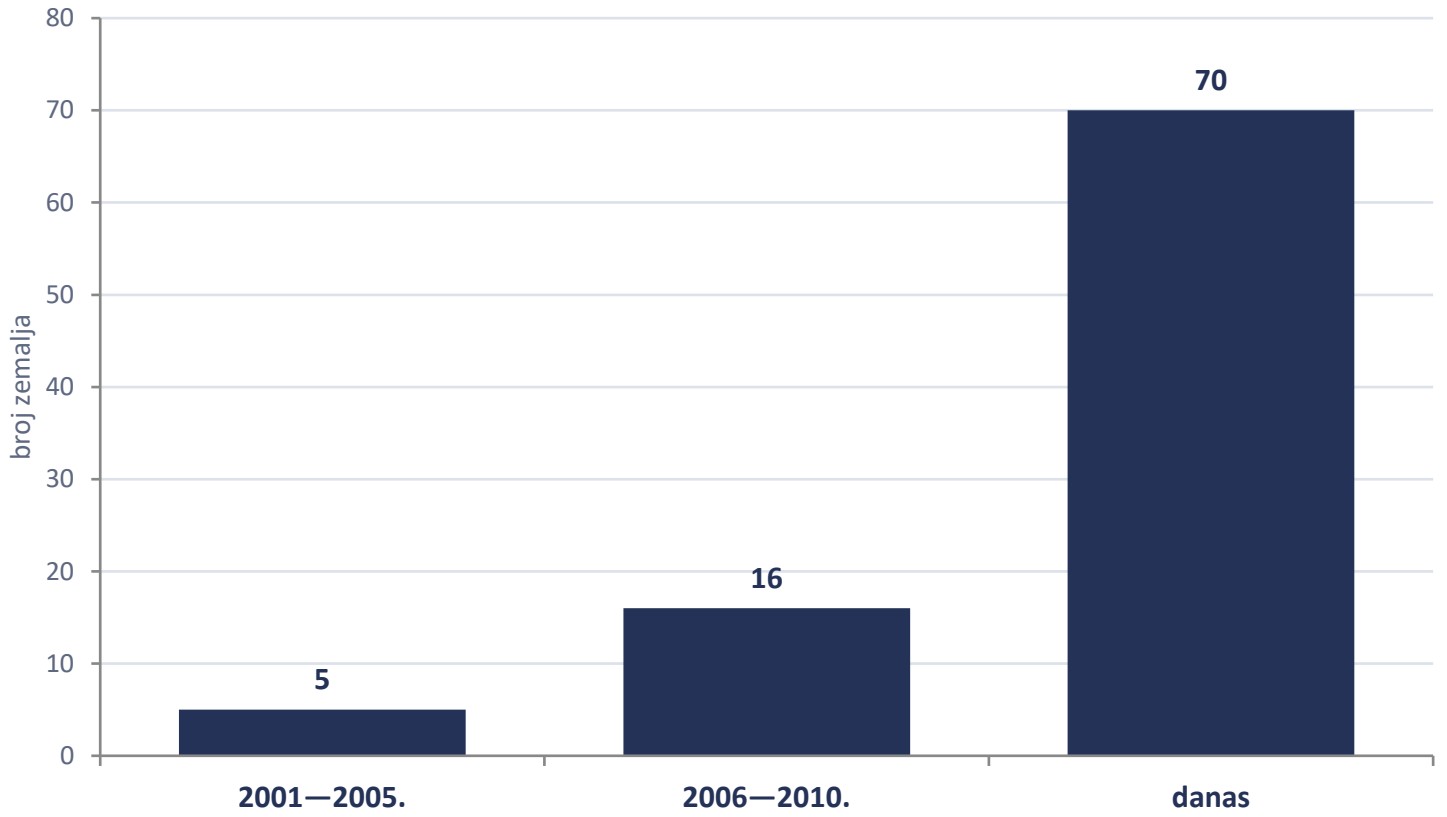

Kako se menjala struktura

2001—2005.
Srbija 58%, Hrvatska i Rusija po 13%, Indija 10%, Italija 6%, i ostali

2011—2015.
Kina 36%, Srbija 16%; sa Indijom i Pakistanom blizu 50%

2016—2019.
Kina 33%, Srbija 16%; nagli rast Turske, Istočne Evrope i Rusije

Radovi iz zemalja u razvoju poslednjih godina čine preko 50% ukupno objavljenih radova.

CITIRANOST

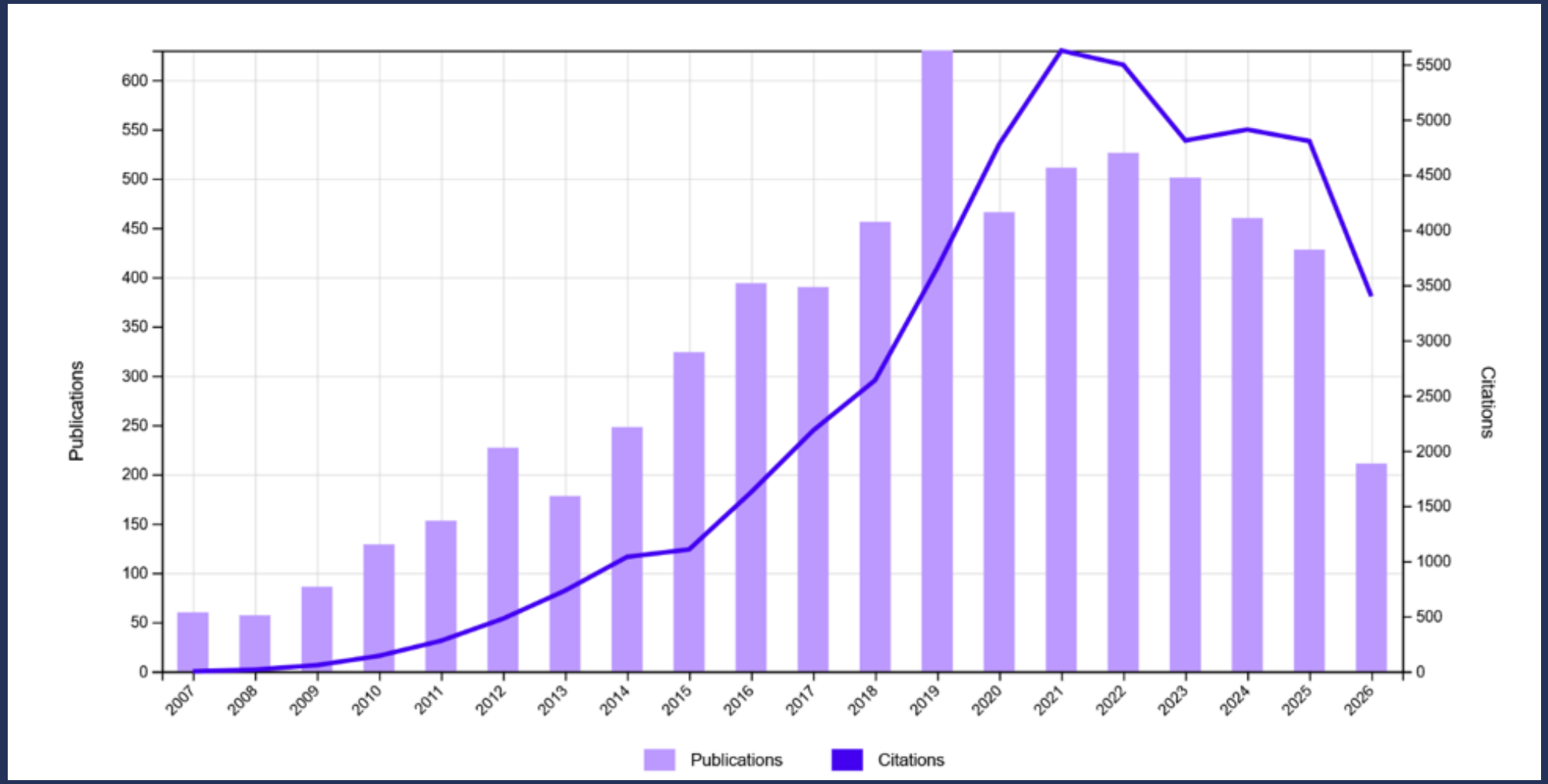

Prosečna citiranost casopisa: oko 5000 citata na godišnjem nivou u poslednjih nekoliko godina

Teškoće — one koje su prevladane i one koje ostaju

01

Kriza uspeha, 2012.

Oko 600 prijavljenih radova prevazišlo je tehničke, fizičke i finansijske mogućnosti redakcije. Odgovor iz 2013: naknada za objavljivanje od 150 evra za prihvaćene radove, proširen uređivački odbor, uvedeni subject editori; Prijave su pale sa 590 na 371, urednički odbor je proširen mlađim članovima i urednicima oblasti.

02

Mali nezavisni izdavač

Velike izdavačke kuće nude saradnju ili otkup časopisa. Ipak, ostali smo samostalni, ali to pitanje se stalno iznova pokreće.

03

Kadar i kontinuitet

Nedovoljna kritična masa domaćih i stranih recenzenata

04

Okruženje

Pritisak metrike, porast broja časopisa bez recenzije i kriterijuma, i nove obaveze koje donose digitalne tehnologije, hronični nedostatak sredstava i mala ulaganja u istraživanja i razvoj.

Laboratorija i časopis danas

Počev od 2000. godine, Laboratorija otpočinje novu razvojnu etapu, usmeravajući svoj rad ka novim temama, a časopis je pratio tu promenu.

U Laboratoriji za termotehniku i energetiku

- Energetska efikasnost i optimizacija energetskih sistema
- Zaštita životne sredine i smanjenje emisije CO_2
- Razvoj niskougljeničnih tehnologija
- Vodonične tehnologije i skladištenje energije
- Visokotemperaturni procesi
- Modelovanje klimatski relevantnih procesa

Nove oblasti u časopisu

- Obnovljivi izvori energije, energetska efikasnost i održivi razvoj
- Nanofluidi i procesi pri proizvodnji nanovlakana
- Strujanje i prenos toplote u mikrokanalima; hlađenje elektronike
- Fraktalna matematika u rešavanju jednačina termičkih procesa
- Procesi u atmosferi i uzroci klimatskih promena
- Mašinsko učenje u termofizici (Vol. 30, br. 2A)

Čvrsta povezanost fundamentalnih istraživanja sa eksperimentalnim radom omogućila je Laboratoriji da bez oklevanja uđe u ove oblasti

Namere za sledeću deceniju

01

Kvalitet pre obima

Preko 30% prijavljenih radova odbija se pre upućivanja na recenziju, a posle recenzije prihvata se manje od 50%.

02

Nasleđe i kontinuitet

Dužnost glavnog urednika sada obavlja dr Vukman Bakić, koji je uz profesora Oku bio sve vreme njegovog aktivnog rada u redakciji. Nastavlja se izbor mlađih članova odbora i tematskih urednika.

03

Misija ostaje ista

Otvoren pristup i pristupačne takse; tematski brojevi u oblastima energetske tranzicije, dekarbonizacije i vodonika — tamo gde su i najvažnija pitanja savremene nauke.

Da zaključim.

Časopis Thermal Science nastao je iz istraživanja koja su počela pre više od šest decenija, u maloj laboratoriji sa dvadesetak inženjera i jednim doktorom nauka. Danas u njemu objavljuju svoje radove autori iz sedamdeset zemalja.

Uprkos deceniji izolacije, ekonomskih potresa i sukoba, časopis je opstao i očuvao kontinuitet. On svedoči o snazi ideje koja, kada je podržana upornim radom i institucionalnim vrednostima, postaje nasleđe što prevazilazi generacijske granice.

Profesore Oka, HVALA VAM.
Hvala vama na pažnji.

VINČA
INSTITUT ZA NUKLEARNE NAUKE
Univerzitet u Beogradu
INSTITUT OD NACIONALNOG ZNAČAJA ZA REPUBLIKU SRBIJU